

Штурман беларускай журналістыкі

Да 100-годдзя з дня нараджэння прафесара Р.В. Булацкага

УДК 070(476)(092)

Пётр ДАРАШЧОНАК,
кандыдат філалагічных
навук, дацэнт

Пётр ДАРАШЧОНАК. Штурман беларускай журналістыкі. Публікацыя прысвечана памятнай даце ў гісторыі беларускай журналістыкі – 100-годдзю з дня нараджэння Рыгора Васільевіча Булацкага, стваральніка факультэта журналістыкі БДУ, вучонага, педагога, прафесара, доктара гістарычных навук. У артыкуле разглядаюцца асаблівасці творчага шляху, аналізуюцца навуковыя дасягненні вядомага вучонага, яго ўклад у фарміраванне сучаснай школы нацыянальнай журналістыкі.

Ключавыя словы: факультэт журналістыкі, гісторыя друку, універсітэцкая адукацыя, сродкі масавай інфармацыі.

Peter DOROSHCHENOK. Navigator of Belarusian journalism. The publication is devoted to a memorable date in the history of Belarusian journalism - the 100th anniversary of Grigory Vasilyevich Bulatsky, the creator of the faculty of journalism BSU, a scientist, teacher, professor, doctors of historical sciences. The article discusses the features of the creative way, analyzed the scientific achievements of a well-known scientist, its contribution to the formation of the modern school of national journalism.

Keywords: faculty of journalism, history of the press, university education, media.

Рыгору Васільевічу Булацкаму – педагогу, навукоўцу, публіцысту, гісторыку журналістыкі, буйному арганізатару нацыянальных СМІ лёс угатаваў незвычайны жыццёвы шлях. Яго журналісцкая школа сёння вядома не толькі ў Беларусі, але і далёка за межамі нашай краіны. Нават у такіх краінах, як В’етнам, Ангола, Іарданія і інш., ёсць выхаванцы факультэта журналістыкі БДУ, якім уручаў на выпускных вечарах дыпломы спецыяліста ў галіне СМІ прафесар Р.В. Булацкі.

У час адной са службовых паездак (гэта быў семінар на базе «Маладзечанскай газеты») дацэнт БДУ Наталля Зубчонак звярнула ўвагу на фотаздымак Р.В. Булацкага, які стаяў у рамцы на сталае тагачаснага галоўнага рэдактара выдання, выпускніка журфака 1972 года А.А. Хазяніна. На наша пытанне Аляксандр Аляксандравіч адказаў, што для яго, як і для многіх выхаванцаў факультэта журналістыкі, Рыгор Васільевіч – блізкі, родны чалавек. А фота – памяць аб незабыўных гадах студэнцкай вучобы, калі ўсе мы з вялікай стараннасцю засвойвалі азы журналісцкага майстэрства.

Мы – гэта ўсе тыя, хто, па вобразнаму выразу Леаніда Екеля, былога старшыні Беларускага саюза журналістаў, «выраслі з шыняля Булацкага». Гэта тысячы студэнтаў, якія вучыліся ў «эпоху Булацкага», вывучалі тэорыю і праходзілі практыку ў раённых газетах, працавалі «на бульбе» і ў будатрадах, змагаліся за гонар факультэта на спартыўных пляцоўках, бралі ўдзел у студэнцкіх навуковых канферэнцыях. Гэта цэлы корпус спецыялістаў у галіне СМІ, якім даў пуцёўку ў творчую прафесію штурман айчыннай журналістыкі, выдатны навуковец, настаўнік і добры дарадца Рыгор Васільевіч Булацкі.

[ПРА АЎТАРА]

ДАРАШЧОНАК Пётр Леанідавіч.

Нарадзіўся ў 1953 годзе ў в. Самсоны Сенненскага раёна Віцебскай вобласці. Скончыў факультэт журналістыкі БДУ (1979). Працаваў рэдактарам газеты «Советский медик» Мінскага дзяржаўнага медінстытута, намеснікам адказнага сакратара, загадчыкам аддзела гарадской гаспадаркі газеты «Вечерний Минск».

З 1991 года – выкладчык кафедры гісторыі журналістыкі журфака БДУ. У 1996 годзе – дэкан факультэта журналістыкі БДУ.

У 1997–1998 гадах працаваў кіраўніком прэс-службы Белдзяржуніверсітэта. У 1998–2014 гадах – загадчык кафедры гісторыі журналістыкі факультэта журналістыкі БДУ. Цяпер дацэнт кафедры перыядычнага друку і вэб-журналістыкі факультэта журналістыкі БДУ.

Кандыдат філалагічных навук (1993), дацэнт (1997).

Аўтар больш як 90 навуковых работ.

Сфера навуковых інтарэсаў: праблемы беларускай дзяржаўнасці ў публіцыстыцы XIX–XX стагоддзяў.

«Экіпаж дружных»

Той колькасці нечаканых і нестандартных рашэнняў, якія выпала прымаць Рыгору Васільевічу, напэўна, хапіла б не на адну выдатную біяграфію. Нарадзіўся ён 5 мая 1921 года на Бабруйшчыне. Калі яму споўнілася 18 год, паступіў на гісфак БДУ і прысвяціў бы сваё жыццё настаўніцкай прафесіі, калі б у Еўропе не грывнула Другая сусветная вайна. Хлапец з вёскі Мачулкі Бабруйскага раёна быў залічаны ў 450-ты батальён сувязі, які дыслацыраваўся ў горадзе Днепрапятроўску. А потым вучыўся ў Мелітопальскім лётным вучылішчы. Пасля – Далёкі Усход, дзе яго вайсковая служба працягвалася ў складзе 251-га авіяцыйнага палка цяжкай бамбардзіровачнай авіяцыі, што размяшчаўся на станцыі Літоўка, паміж Хабараўскам і Камсамольскам-на-Амуры. Сяржант Булацкі патрапіў у адзін з найлепшых яго экіпажаў. Камандзір лейтэнант Васіль Ульянаў, старшы тэхнік лейтэнант Аляксей Пятроў і старшы радыст сяржант Андрэй Басаргін хутка пасябравалі з Рыгорам Булацкім, і неўзабаве чацвёрку авіятараў пачалі называць «экіпажам дружных».

Абстаноўка на Далёкім Усходзе ў той час была складанай, Японія пастаянна ўчыняла правакацыі на граніцы, таму авіятары заўсёды знаходзіліся ў стане баявой гатоўнасці. Але кожную вольную хвіліну праводзілі цікава, з выдумкай. Дарэчы прыйшлося і майстэрства Булацкага, які прыехаў на службу з баянам. Такі ж музычны інструмент аказаўся і ў старшыні Ганчарова, з якім ігралі ў двух, акампаніравалі сваім жа спевакам у ваеннай форме. А потым па прапанове Булацкага ў палку быў арганізаваны хор. Канцэрты ажыўлялі будні армейскай службы і дапамагалі выстаяць у суровыя маразы, калі патрабавалася расчышчаць аэрадром, рэгулярна разаграваць матары, якіх на кожным бамбардзіроўшчыку было аж чатыры.

Усе рапарты Рыгора Булацкага, просьбы яго аднапалчан аб накіраванні на фронт адхіляліся камандаваннем. І тут у «экіпажа дружных» узнікла незвычайная ідэя – купіць на свае ўласныя грошы самалёт. Першым выказаў гэту прапанову Рыгор Васільевіч. Радзіліся сябры нядоўга, а пасля вырашылі звярнуцца з лістом да... Вярхоўнага галоўнакамандуючага: хочам на свае грошы купіць самалёт і біць на ім нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Праз некалькі дзён напружанага чакавання ў штаб дывізіі прыйшла тэлеграма: «Лейтэнанту Ульянову, маладшему лейтэнанту Булацкому і старшаму тэхніку-лейтэнанту Петрову. Благодарю за работу в военно-воздушных силах Красной Армии. Ваше желание будет исполнено. Верховный Главнокомандующий Маршал Советского Союза И. Сталин».

На самалёт «скідаваліся» ўсім экіпажам, а калі гэтых сродкаў не хапіла – дапамаглі аднапалчане. Р.В. Булацкаму нават прыйшлося прадаць баян. Як выказаўся Рыгор Васільевіч, баян можна купіць яшчэ, а вось уласны самалёт – толькі адзін раз у жыцці.

Экіпаж Ульянава быў адкамадзіраваны з Далёкага Усходу ў азербайджанскі горад Кіравабад (цяпер Гянджа), дзе базіраваўся адзін з авіяцыйных палкоў. Неўзабаве настаў дзень, калі ва ўрачыстай абстаноўцы на плацу ўвесь полк віншаваў «экіпаж дружных» з набыццём самалёта. Тэкст пасведчання, выдадзенага на новы самалёт, зачытаў камандзір палка: «Выдано экипажу в составе командира лейтенанта Ульянова, штурмана младшего лейтенанта Булацкого, авиатехника старшего техника-лейтенанта Петрова в том, что им вручен самолет „Бостон“ А-20-Ж за № 321609, приобретенный на свои средства. Командир 11-го запасного авиаполка подполковник Иванов» [1, с. 84].

Борт самалёта ўпрыгожвала імянная таблічка: «Приобретен на личные сбережения В. Ульянова, Г. Булацкого, А. Петрова». Паведамленне аб ініцыятыве «экіпажа дружных» надрукавалі многія газеты, і знайшліся шматлікія паслядоўнікі, якія збіралі грошы ў авіяцыйных падраздзяленнях і набывалі на гэтыя сродкі баявыя самалёты.

На фронт экіпаж быў накіраваны пасля таго, як добра асвоілі «Бостан». Гэты самалёт, адзін з найлепшых на той час, быў выпушчаны ў ЗША, якія пастаўлялі ваенную тэхніку ў СССР па ленд-лізу. Ваяваць даваўся ў адной з часцей 5-й паветранай арміі 2-га Украінскага фронту. Экіпаж зрабіў больш за 80 баявых вылетаў, бамбардзіраваў скапленні жывой сілы і ваеннай тэхнікі адступаючага ворага, удзельнічаў у начных рэйдах над Украінай, наносіў авіяўдары па нямецкіх войсках у Малдавіі і Венгрыі. Якраз над тэрыторыяй Венгрыі іх чакала новае выпрабаванне: самалёт быў падбіты варожымі зеніткамі. Рыгор Булацкі, цяжка паранены асколкам у спіну, страціў прытомнасць. Ульянаў змог на адным матары дацягнуць самалёт

Р.В. Булацкі

Р. Булацкі (трэці злева ў першым радзе)
на лекцыі Г.С. Акулава

да нейтральнай паласы, і калі да яго ўжо падбіраліся гітлераўцы, падаспелі на выручку савецкія салдаты з перадавой, дапамаглі вынесці штурмана і затым адправілі яго ў шпіталь.

Лячэнне скончылася паспяхова, Булацкі, каб набыць былую форму, настойліва трэніраваўся – шматкіламетровыя кросы, заняты на турніку і са штангай. Рыгор Васільевіч зноў вярнуўся да службы, некалькі разоў вылятаў са сваім экіпажам на баявыя заданні ў небе над Румыніяй і Чэхаславакіяй, дзе для 452-га бамбардзіровачнага авіяцыйнага палка закончылася вайна. На календары было 13 мая 1945 года. Але служба ў авіяцыі для Булацкага яшчэ працягвалася да лета 1946-га, калі пасля праходжання медкамісіі яго «спісалі на гражданку» з пасведчаннем інваліда Вялікай Айчыннай вайны II групы.

Рыгор Булацкі вярнуўся да бацькоў у родныя Мачулки, а восенню выбраўся ў Мінск. У грамадзянскую авіяцыю трапіць аказалася немагчыма – па дакументах лічыўся інвалідам. Заставалася адно – дзесьці ўладкавацца на працу ці аднаўляцца на вучобе ў БДУ. Булацкі прыняў рашэнне на карысць універсітэта.

На гістарычным факультэце курс аказаўся цалкам укамплектаваным. Рэктар Савіцкі прапанаваў Булацкаму пайсці вучыцца на факультэт журналістыкі, дзе яшчэ былі свабодныя месцы. У 1951 годзе пасля атрымання дыплама Р.В. Булацкі рабіў свае першыя крокі ў практычнай журналістыцы. Будучы на роднай Бабруйшчыне, завітаў у рэдакцыю газеты «Савецкая Радзіма», дзе атрымаў разам з супрацоўнікам рэдакцыі Барысам Стральцовым камандзіровачнае заданне – падрыхтаваць рэпартаж аб уборцы збожжавых у Глускім раёне. Да тандэму маладых журналістаў далучыўся і фотакарэспандэнт абласной газеты Ю. Лыскоў. У нумары ад 31 ліпеня 1951 года бабруйскай абласной газеты «Савецкая Радзіма» з'явіўся рэпартаж «Залаты паток» з перадавога калгаса імя Сталіна за подпісамі Б. Стральцова і Р. Булацкага: «Яшчэ трашчалі жняўкі і ўпіваліся ў гусцёж вострыя сярпы, а ў брыгадах прыступілі да звозкі снапоў. Ля такоў раслі і раслі велізарныя гурбы збожжа. І вось запрацавала малатарня. Вопытны машыніст Кліменцій Аляксандравіч Радзько загадзя паклапаціўся, каб машына працавала бесперабойна. І зараз да 12 тон у дзень намалачвае тав. Радзько. Толькі шчоўкае пас ды глуха захлёбваецца барабан, калі Фелікс Міхневіч падасць добрую порцыю збажыны. У падстаўленыя да рукавоў мяшкі брызжа буйнае ядронае зерне» [2]. Так сем дзесяцігоддзяў таму ўзнікла моцная дружба двух маладых журналістаў, якая з цягам часу перарасла ў творчае і навуковае супрацоўніцтва, сумесную працу на факультэце журналістыкі прафесараў Р.В. Булацкага і Б.В. Стральцова.

Журналісцкага хлеба Р.В. Булацкі паспрабаваў падчас работы ва ўніверсітэцкай газеце «За сталінскія кадры», куды ён быў прызначаны адказным сакратаром у снежні 1951 года. З яго прыходам выданне набыло новы твар, з'явіліся рубрыкі «Из истории нашего университета», «Их воспитал университет» і інш. Гэта была карысная школа, дзе малады журналіст асвоіў прынцыпы вёрсткі газеты, уменне фарміраваць «геаграфію» нумара, распрацоўваць перспектывыны план выдання, працаваць з аўтарамі – членамі рэктарата, дэканамі, выкладчыкамі і студэнтамі.

Лагічным працягам жыццёвага шляху Р.В. Булацкага стала вучоба ў аспірантуры БДУ. Яго навуковая тэма была характэрнай для гуманітарных дысцыплін у тагачасным СССР – «Газета „Звязда“ – баявы памочнік Камуністычнай партыі Беларусі ў барацьбе за выкананне другога пяцігадовага плана рэспублікі ў галіне прамысловасці і сельскай гаспадаркі (1933–1937 гг.)». Ужо з 1 верасня 1954 года Рыгор Васільевіч быў залічаны старшым выкладчыкам філфака БДУ, на наступны год паспяхова абараніў дысертацию і стаў кандыдатам гістарычных навук.

Да гэтага перыяду адносяцца ўспаміны аб Р.В. Булацкім Генадзя Бураўкіна, будучага лаўрэата Дзяржаўнай прэміі Беларусі імя Я. Купалы, які вучыўся на аддзяленні журналістыкі ў 1954–1959 гадах: «Позже Г. Булацкий стал у нас читать лекции по истории советской печати. Не скажу, что предмет этот был для нас очень интересным, а преподаватель – любимым... Единственное, что незаметно привил нам все-таки (во всяком случае – мне) Григорий Васильевич, так это придиричивое отношение к так называемому фактическому материалу и особенный интерес ко всему, что так или иначе связано с белорусской историей» [1, с. 233].

Р.В. Булацкі быў выкладчыкам і ў будучага прафесара, доктара філалагічных навук Таццяны Арловой, паэта Васіля Зуёнка, даследчыка айчыннай журналістыкі, прафесара, кандыдата філалагічных навук Віталія Лукіна, паэта Юрася Свіркі, пісьменніка Міхаса Стральцова. Быў сярод яго студэнтаў і Сямён Букчын, які не здаў своечасова запазычанасці па курсу партыйна-савецкага друку і са студэнцкай лаўкі адправіўся ў армію. Потым, вярнуўшыся пасля трохгадовай службы ў войску, аднавіўся на аддзяленні, атрымаў дыплом спецыяліста ў галіне СМІ, стаў выдатным пісьменнікам і нават доктарам філалагічных навук. Гэтыя эпізоды з рэальнага, не падфарбаванага хрэстаматычным глянцам студэнцкага жыцця і сёння дапамагаюць больш выразна зразумець, як пад уплывам асобы Булацкага – здольнага выкладчыка, патрабавальнага педагога – фарміраваліся творчыя біяграфіі яго выхаванцаў.

Ад аддзялення да факультэта

Школа журналістыкі – гэта не толькі работа ў рэдакцыях, але і адпаведным чынам наладжаная выкладчыцкая і навуковая дзейнасць. Журналісцкая навука да 1944 года была ў распараджэнні ЦК КП(б)Б, да партыйных навучальных устаноў належаў Камуністычны інстытут журналістыкі са сваімі выкладчыкамі і выхаванцамі, якіх называлі не інакш, як «снайперамі бальшавіцкага слова». І толькі пасля вайны першы кіраўнік журфака Уладзімір Ігнатавіч Ліс стаў дэканам факультэта ў складзе БДУ, як гэта практыкавалася ва ўніверсітэтах Еўропы і ЗША. Да вайны ў Беларусі быў толькі адзін беларускі падручнік па журналістыцы – «Работа над заметкой и письмом рабочего и колхозника: Дапаможнік для газет, вучэбных устаноў і рабселькорскіх семінараў», які выпусціў М. Зярыцкі ў 1934 годзе. Таму за распрацоўку тэарэтычных асноў айчыннай журналістыкі трэба было брацца з прыцэлам на падрыхтоўку кадраў для СМІ ў сферы ўніверсітэцкай адукацыі.

1 верасня 1957 года Р.В. Булацкага прызначылі дацэнтам кафедры тэорыі і практыкі савецкага друку. У 1960 годзе з'явіўся яшчэ адзін запіс у яго працоўнай кніжцы – сакратар парткама БДУ. Але галоўная справа яго жыцця чакала наперадзе. Даўняй марай Рыгора Васільевіча было стварэнне ў БДУ факультэта журналістыкі. Дакладней, яго аднаўленне, бо ў 1944–1945 гадах у адзіным на той час беларускім універсітэце быў створаны журфак, які потым пераўтварыўся ў аддзяленне журналістыкі на філалагічным факультэце. Крыўдна было не аднаму Булацкаму – найстарэйшы на ўсёй прасторы СССР мінскі журфак быў ліквідаваны, у той час як факультэты журналістыкі ў Маскоўскім і Ленінградскім універсітэтах, якія ўзніклі пазней, працягвалі дзейнасць.

Кадры для аддзялення журналістыкі філфака БДУ шукалі паўсюдна. Так быў запрошаны Гаўрыіл Сяргеевіч Акулаў, прызначаны кіраўніком аддзялення ў 1948 годзе, а Марк Саламонавіч Зярыцкі, даваенны дырэктар КІЖа, узначаліў кафедру тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі. На гэтых прозвішчах і заканчваўся пералік штатных выкладчыкаў, якія чыталі журналісцкія дысцыпліны. Пазней, абараніўшы кандыдацкія дысертцыі, да іх далучыліся выпускнікі аддзялення журналістыкі канца 1940-х гадоў XX стагоддзя Міхась Яўгенавіч Цікоцкі, Ефрасіння Леанідаўна Бондарова, Аляксандр Аляксандравіч Філімонаў, Ніна Аляксандраўна Сніцарава [3, с. 290–291].

Мара аб аднаўленні факультэта стала больш рэальнай, калі 9 мая 1964 года Р.В. Булацкі быў абраны па конкурсу дэканам філфака. У гэты ж дзень ён стаў і загадчыкам кафедры журналістыкі. Рыгора Васільевіча ў гісторыі журналістыкі савецкага перыяду вабілі нераспрацаваныя тэмы, якія неўзабаве ператвараліся ў грунтоўныя навуковыя артыкулы. Сярод іх – працы «Из истории рабселькорского движения в Белоруссии (1923–1935 гг.)», «У гераічныя гады. 3 мінулага рабселькорскага руху», «Ад 2000 да 300 000», «Актывісты друку» і інш. Ён даследаваў

Выкладчыкі аддзялення
журналістыкі філфака БДУ.
1966 год

творчасць В. Харужай («Вера Харужая – палыманы публіцыст», «Редакторская и публицистическая деятельность Веры Хоружей» і інш.).

З-пад пяра таленавітага навукоўца выйшлі артыкулы аб журналісцкай дзейнасці П.Р. Галавача, А.Ф. Мяснікова, С.М. Кірава, П.М. Лепашынскага, К.С. Ерамеева, У.Д. Бонч-Бруевіча і інш. Значны ўнёсак Р.В. Булацкі зрабіў у даследаванні маладзёжнага друку, падрыхтаваў артыкулы «Баявая зброя маладых (Першыя крокі маладзёжнага друку Беларусі)», «Из истории молодежной печати Белоруссии (газеты „Звезда молодежи“ и „Юный пахарь“», «Зброя маладых» і інш. Былі апублікаваны яго манаграфіі «Печать Белоруссии в период завершения реконструкции народного хозяйства республики» (1960); «Ленинской гвардии солдат» (1963); «Партизанские были» (1965).

Актыўна працаваў над распрацоўкай актуальных тэм беларускай журналістыкі і іншыя ачыненыя даследчыкі. У 1956–1965 гадах абараніў кандыдацкія дысертацыі А.І. Наркевіч, А.М. Малашка, С.В. Марцалеў, В.А. Пыжкоў, Г.Л. Напрэў. Журналісцкаму корпусу выкладчыкаў і вучоных было ўжо цесна ў рамках аддзялення пры філфаку, час патрабаваў новых ініцыятыў, бо актыўна тады вялася радыёфікацыя, з 1 студзеня 1956 года пачало свае рэгулярныя трансляцыі беларускае тэлебачанне.

Рыгор Васільевіч лічыў, што настаў час аднавіць дзейнасць факультэта журналістыкі з улікам дынамічнага развіцця ачыненых СМІ і росту попыту на кадры кваліфікаваных спецыялістаў. Заручыўшыся падтрымкай выкладчыкаў, Р.В. Булацкі звярнуўся да рэктара А.Н. Сеўчанкі, але размова выніку не прынесла. Кіраўнік БДУ з большай прызнасцю ставіўся да прыродазнаўчых факультэтаў і прапанова Рыгора Васільевіча «не прайшла».

Але Р.В. Булацкі знайшоў падтрымку ў Міністэрстве вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР і дабіўся свайго – 1 верасня 1967 года статус факультэта журналістыкі БДУ быў адноўлены. І як вынік, быў павялічаны набор студэнтаў на дзённую і завочную формы навучання, факультэт пераехаў у вучэбны корпус ва ўніверсітэцкім гарадку. У сакавіку 1969 года пачаў выходзіць «Веснік БДУ», які з часам стаў адным з прэстыжных навуковых выданняў нашай краіны. З'яўленне часопіса супала з кардынальнымі зменамі ў журналісцкай адукацыі – дзейнасцю факультэта журналістыкі і фарміраваннем навуковых кірункаў новаствораных кафедраў: тэорыі і практыкі савецкай журналістыкі, гісторыі журналістыкі, радыё і тэлебачання, стылістыкі і літаратурнага рэдагавання. Рэдактар серыі IV «Філалогія. Журналістыка. Педагогіка. Псіхалогія» прафесар М.Г. Булахаў пры падтрымцы выкладчыкаў журфака Р.В. Булацкага, Б.П. Міцкевіча, Б.В. Стральцова, М.Я. Цікоцкага і іншых публікаваў найбольш актуальныя даследаванні ў галіне ачыненнай журналісцкай навукі.

Выкладчыкі і студэнты журфака
на дэманстрацыі. 1970-я гады

Першы выпуск спецыяльнасці «радыё і тэлебачанне». 1969 год.
У цэнтры – загадчык кафедры М.Е. Дастанка

У 1969 годзе Р.В. Булацкі рабіў даклад на святкаванні 25-годдзя факультэта. Захаваўся аўдыязапіс таго выступлення, у якім ён гаварыў пра тое, якія якасці павінен мець журналіст: «Журналіст – гэта спецыяліст асобага роду. Ён перш за ўсё сапраўдны баец за выкананне партыйных рашэнняў. Ён павінен быць палітычна свядомым чалавекам, які глыбока ведае законы грамадскага развіцця. Журналіст павінен валодаць навуковай строгасцю мыслення, аб'ектыўнасцю аналізу фактаў. Для яго, па словах Энгельса, недастаткова добрых імкненняў, сумленнасці, мужнасці, стойкасці, яму неабходны розум, яснасць у поглядах, добры стыль, многа-многа ведаў. Менавіта такімі мы хочам бачыць нашых выпускнікоў».

А.Г. Слука, Р.В. Булацкі,
І.І. Сачанка, С.В. Говін (справа налева)
абмяркоўваюць падручнік «Гісторыя
беларускай журналістыкі»

Аўдыторыя № 414 вучэбнага корпуса журфака на вул. Кальварыйскай, 9 носіць імя Р.В. Булацкага

Р.В. Булацкі ў 1971 годзе абараніў доктарскую дысертацыю «В.И. Ленин и ленинская школа публицистики», а ў наступным годзе атрымаў званне прафесара. На яго рахунку – каля 200 навуковых артыкулаў, больш за 10 манаграфій і падручнікаў, хрэстаматый і іншых буйных прац. Рыгор Васільевіч выгадаваў некалькі пакаленняў журналістаў, якія працавалі і працуюць у розных СМІ. У кнізе «Журфак: факультэт журналістыкі [Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта], 1944–2004» змешчаны звесткі, што пад кіраўніцтвам прафесара Булацкага 32 чалавекі абаранілі кандыдацкія і доктарскія дысертацыі [3, с. 292–301].

Да 1981 года Р.В. Булацкі працаваў дэканам факультэта журналістыкі БДУ, а да 1988-га – загадчыкам кафедры гісторыі журналістыкі. Шмат гадоў з’яўляўся старшынёй спецыялізаванага савета па абароне дысертацый на філалагічным факультэце БДУ, быў намеснікам старшыні спецыялізаваных саветаў па абароне дысертацый на журфаку Кіеўскага дзяржаўнага ўніверсітэта і журфаку Ленінградскага дзяржаўнага ўніверсітэта.

Шлях Рыгора Васільевіча Булацкага – яркі прыклад служэння галоўнай справе жыцця. А для Рыгора Васільевіча гэта аднаўленне факультэта журналістыкі БДУ ў 1967 годзе і падрыхтоўка кваліфікаваных спецыялістаў для айчынных СМІ. Мэтанакіраванасць і настойлівасць, з якімі Р.В. Булацкі браўся за кожную справу, дазвалялі яму пераадолюваць любыя цяжкасці і перашкоды. А іх нямала было ў Рыгора Васільевіча. Флагману навуковага атрада айчынай журналістыкі, лаўрэату прэміі Саюза журналістаў СССР (за падручнік «Гісторыя беларускай журналістыкі» ў суаўтарстве з С.В. Говіным і І.І. Сачанкам, 1979 год) было накіравана лёсам зрабіць неацэнны ўклад у развіццё беларускіх СМІ. Факультэт журналістыкі і дагэтуль называюць «школай Булацкага», а ў новым корпусе журфака БДУ, адкрытым у 2008 годзе, ёсць аўдыторыя, якая носіць яго імя. «Прыемна ўсведамляць, – пісаў Р.В. Булацкі на старонках вучэбнай газеты „Журналіст“ у 1971 годзе, калі святкавалася 50-годдзе ўніверсітэта, – што ў заслугах БДУ перад беларускім народам і роднай краінай ёсць кропля працы і нашага факультэта» [4]. Такія якасці, як сціпласць, прынцыповаць, справядлівасць, былі ўласцівы Рыгору Васільевічу на працягу ўсяго жыцця.

Артыкул паступіў у рэдакцыю 19.03.2021 г.

СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ КРЫНІЦ

1. Мартинович, А.А. Григорий Булацкий: Перекрестки судьбы / А.А. Мартинович. – Минск: Белфаксиздатгрупп, 2011. – 264 с.
2. Стральцоў, Б. Залаты паток / Б. Стральцоў, Г. Булацкі // Савецкая Радзіма. – 1951. – 31 ліп.
3. Журфак: факультэт журналістыкі [Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта], 1944–2004 / аўтары-складальнікі: В.П. Вароб’ёў і інш. – Мінск: БДУ, 2004. – 305 с.
4. Булацкі, Р.В. Крокі сажнёвыя / Р.В. Булацкі // Журналіст. – 1971. – 28 кастр.